

релација привредних, администра-
тивних, војних, обавјештајних.

У одбиру и класификацији до-
кумената аутор је примијенио
критериј њихове важности. Нала-
зећи објективно мјерило, он је,
на примјер, од преко 130 извјешта-
ја посланика из Београда објавио
86. Објављени су они документи
који преносе садржину аутентич-
них разговора, интервенција, до-
живљаја самих извјештача, а изо-
стали су такви који препричавају
доста познате догађаје, који де-
зинформишу и слични. Од извје-
штаја војног агента објављује се
још мањег проценат, јер се избје-
гава оно о чему превасходно го-
вори посланик итд. Од посебног
су значаја сумарни прегледи, ела-
борати, промеморије, рађени у Ми-
нистарству рата на крају сваке
године. Из њих су објављени од-
ломци везани за проблеме Србије.

У уводу књиге Раденић је дао
и анализу њеног садржаја. Како
су ови документи махом једно-
страни, на позицији државних ин-
тереса и империјалистичких те-
жњи Аустро-Угарске према Ср-
бији, било је потребно да се ука-
же на околности под којима су
писани, на мотиве који су их учи-
нили пристрасним, тенденциозним.
Кроз велики број докумената ка-
зује се о непосредном реаговању
аустроугарских политичких кру-
гова на преврат у Београду 1903.
године. Долазак кнеза Петра Ка-
рађорђевића на краљевски прије-
сто Србије у Бечу нијесу сматра-
ли као прекретницу у развоју Ср-
бије. Очекивали су да ће он ау-
тократски владати, да, подобно то-
ме, неће ударити на затечене по-
литичке и привредне позиције Бе-

ча у Београду. Приче о могућно-
сти кандидатуре црногорског прин-
ца Мирка на српски пријесто,
лансиране већ неколико година
са Цетиња, утицале су да избор
Карађорђевића у Бечу сматрају
као најпогодније, јер су тамо за-
зирали и од самих гласина о иде-
ји уједињења Србије и Црне Го-
ре. Против официра „завјереника“,
владајући, прије свега дворски
крugови у Бечу задржали су од
почетка непријатељски став, али
углавном због принципа неприко-
сновености монарха и официрске
оданости круни. Међутим, када у
Србији настаје демократизација
унутрашњег живота, а у спољној
политици се обнављају и учвр-
шћују везе с Русијом, док оно са
Монархијом почињу да слабе и
да се кидају, тада у Бечу говоре
о краљу Петру као о слабићу, за-
хтијева се кажњавање „завјере-
ника“, долази до пријетњи и при-
тисака. Из ове прве књиге доку-
мената тек се наговјештава те-
жња Монархије да Србију просто
угуши.

Као што је уобичајено и нор-
мално за оваква серијска издања,
документи су разврстани по хро-
нолошком реду; јер у већини слу-
чајева један докуменат садржи
или се дотиче више проблема, па
систематика није могла бити те-
матска, већ по фондовима и раз-
добљима. Објављено је 211 доку-
мената, у оригиналу на њемачком
језику, с тим што је уза сваки до-
куменат дат концизан регест. На
крају је лијепо изведен регистар
имена, са именима особа, земаља
и мјеста.

Новак Ражнатовић

„СИМПОЗИЈУМ СЕОСКИ ДАНИ СРЕТЕНА ВУКОСАВЉЕВИЋА II“

(Издавач: Општинска заједница образовања, Пријепоље, 1974, стр. 168)

У издању Општинске заједни-
це образовања у Пријепољу је
1974. године изашла публикација:
Симпозијум сеоски дани Сретена
Вукосављевића II. У овој другој
по реду публикацији штампана су

саопштења учесника II Симпози-
јума сеоски дани Сретена Вуко-
сављевића (одржани 14, 15. и 16.
јуна 1974. године). Овај Симпози-
јум је разматрао двије основне те-
ме: 1) Научно дело Сретена Ву-

косављевића и 2) Село у самоуправном социјалистичком друштву.

У уводном дијелу публикације штампане су поздравне ријечи на отварању и то: Бранка Зејка (у име Секретаријата Организационог одбора Научног скупа), Фуада Чичића, председника ОС Пријепоље, академика проф. др. Радомира Лукића (у име САНУ) и проф. др. Мирослава Поповића, проректора Универзитета у Београду.

У оквиру прве основне теме: Научно дјело Сретена Вукосављевића публикација доноси шест саопштења поднијетих на Симпозијуму (стр. 15—16). Др Мирко Барјакаревић је заступљен прилогом: Сретен Вукосављевић о правним обичајима; мр Рада Барели — Заснивање водних заједница и форми које их регулишу; др Јован Трифуноски — Македонија у проучавањима Сретена Вукосављевића; Ново Вујошевић — **Метод Сретена Вукосављевића као неопходност у савременим истраживањима породице**; др Цветко Костић — Теорија примарних група и институција Сретена Вукосављевића и др Петар Влаховић — Неки елементи спајања и међусобног прожимања различитих етничких заједница у областима старе Рашке.

У другој тематској цјелини: Село у самоуправном социјалистичком друштву (стр. 61 — 166), заступљени су сви аутори саопштења на Симпозијуму: др Милорад Васовић — Проблеми развика наших планирања и планинских села; др Петар Марковић — Друштвено-економске карактеристике пољопривреде планинског подручја Југославије; Косовка Ристић — Становништво и насеља у сливу Грашевачке реке (слив Расине); др Миљана Радовановић и др Оливера Младеновић — Етнолошки поглед на друштвени живот у селима Горњег Тимока; Милена Бакша — Бац — Село у самоуправном социјалистичком друштву; др Крсто Килибарда — Самоуправно ангажовање и образовање пољопривредних произвођача; Светозар Ливада — Спорост у ширењу

иновација у селима Југославије; др Данило Марковић и др Миодраг Николић — Облици конституисања удруженог рада у пољопривреди и социјалистички преображај села; Милорад Веруовић — Историјско-социјалистички путеви села; Сопотнице; Едип Хасанагић — Музеј села у Пријепољу.

Као што се да запазити из бројних саопштења — радова која доноси ова публикација, свега годину дана, последице првог одржаног Научног скупа посвећеног дијелу нашег највећег социолога села Сретена Вукосављевића, интересовање за његово научно стваралаштво је нагло порасло, а круг социолошких интересовања је проширен. Научно дјело С. Вукосављевића, као што показује садржај ове књиге, очигледно је постало велика инспирација, не само за изучавање нашег села и сељачког друштва са аспекта ретроспективе, већ и његових савремених кретања, промјена и токова. Разматрањем теме: Село у самоуправном социјалистичком друштву и објављивањем тих научних истраживања у овој публикацији, говори о томе колико је широка основа научног метода С. Вукосављевића и како његови научни радови и резултати могу послужити као темељ и инспирација за савремена разматрања села и свих оних његових кретања и наглих промјена које проистичу из општих токова самоуправног социјалистичког друштва у нашој земљи.

У цјелини и ова друга публикација — Симпозијум сеоски дани Сретена Вукосављевића II — под уредништвом др Петра Влаховића — чини не само вриједан, драгоцјен прилог социолошкој науци него и историји сељачког друштва и савременој култури уопште.